

**MAAKUNNALLINEN SELVITYS
JÄRJESTÖJEN PALVELUTUOTANNOSTA
TULEVASSA PALVELURAKENTEES**

IDEAESITYS 22.11. 2018

Selvityksen lähtökohdat

- Taustalla järjestöjen huoli (1) haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten auttamistyöstä, (2) heille suunnatun palvelutuotannon tulevaisuudesta sekä (3) kansalaistoiminnan ja yleishyödyllisen vapaaehtoistyön toimintamahdollisuuksista.
- Valinnanvapaus ja markkinoihin perustuva järjestelmä ei toimi haavoittuvassa asemassa olevien ja paljon palveluja tarvitsevien henkilöiden kohdalla
- Palveluiden järjestäjä ja tilaaja tarvitsee jäsennettyä tietoa järjestöjen toiminnasta ja palvelutuotannosta.

Rakenteelliset muutokset nähtävissä jo nyt

- Julkisen sektorin hankinnoissa lisääntyvä markkinalähtöisyys ja kilpailu, järjestöt kilpailevat toistensa kanssa
- Palvelutuotanto keskittyy asiakkaisiin, joista tuottoa helpommin saatavilla > Monialaista palvelua tarvitsevat asiakkaat rajautuvat helpommin ulkopuolelle
- Suorite- ja hintaperusteiset tarjoukset jättävät vain vähän mahdollisuuksia asiakaslähtöiseen, tarpeenmukaiseen palveluiden muotoiluun.
- Hoitoketjut katkeavat monituottajamalleissa ja palveluviidakossa
- Järjestöt ovat joutuneet sopeuttamaan palvelutuotantoa radikaalisti, osallisuutta edistävä toiminta on supistunut

Selvityksen tavoitteet

- Selvittää **järjestöjen näkemyksiä** ja kokemuksia markkinaperusteisen kehityssuunnan vaikutuksista
- Luoda kuva siitä, miten järjestöjen palveluiden **kohdejoukon elämä** ja selviytymismahdollisuudet muuttuvat markkinaperusteisen ja valinnanvapauteen perustuvan mallin seurauksena.
- Kartoittaa palvelujen **tilaajien perusteita** kilpailutuksissa
- Lisätä tilaajien **tietoa** haavoittuvassa asemassa olevien asiakasryhmien todellisuudesta ja palveluista sekä järjestöjen toimintojen laajuudesta
- Jäsentää mahdollisuuksia parantaa **tilaajien ja tuottajien vuorovaikutusta** palvelujen käyttäjien eduksi
- Selvittää **markkinamallin vaihtoehtoja** ja laatia **asiantuntevat perustelut** hankintamuotojen laajentamiseksi neuvottelumenettelyyn, SGEI-hankintoihin yms.
- Selvittää **kolmannen sektorin palvelutuotannon yhteistyön** tiivistämistä allianssin, konsortion tai yhteisen organisaation perustamiseksi.

Selvityksellä tehdään näkyväksi järjestöjen toiminnan volyymi ja kokonaisuus

- Mukaan lähtevät järjestöt työstävät selvityksen käyttöön tarvittavat tiedot oman toimintansa tunnusluvusta.
- Stea:n rahoittaman yleishyödyllisen toiminnan kokonaisuus on vuonna 2018 Keski-Suomen maakunnassa 7, 2 milj €
- Selvityksellä tehdään näkyväksi yleishyödyllisen toiminnan ja palvelutuotannon kombinaatio ja sen erityinen hyöty tietyille asiakasryhmille.

Selvityksellä tavoiteltavat vaikutukset

- Turvata korkeatasoinen, monipuolinen ja asiakaslähtöinen sote- ja kasvupalveluiden tuotanto maakunnassa
- Parantaa kilpailuttamisosaamista maakunnassa
- Varmistaa, että maakunnassa on ja kehittyy palvelutuotantoa, jolla turvataan heikompiosaisten mahdollisuus päästä tuen ja palvelujen piiriin
- Parantaa palvelujen vaikuttavuutta yhdistämällä yksittäisiä palveluja palveluketjuiksi ja palvelukokonaisuuksiksi, jotka tehostavat asiakkaiden ennalta ehkäisemisen, paranemisen, toipumisen ja kuntoutumisen prosesseja. Tässä huomioidaan myös anonyymisti tuotetut palvelut (esim. kriisipalvelut, terveysneuvonta)
- Varmistaa, että pienet järjestölähtöiset toimijat, yhteiskunnalliset yritykset sekä pien- ja perheyrietykset voivat olla maakunnan reuna-alueillakin tuottamassa kuntien asukkaille palveluita.
- Vahvistaa kansalaisten ja asiakkaiden näkemysten huomioimista ja osallisuutta palvelujen suunnittelussa ja hankinnoissa.
- Tarjota yhteistyömalli, jossa voidaan kehittää ja kokeilla uusia palvelu- ja toimintainnovaatioita
- Mahdollistaa erilaisten toimintojen kuten vapaaehtoistyön ja vertaistuen liittäminen saumattomaksi osaksi palvelukokonaisuuksia.

Selvityksen kohteena

ovat sote-palveluita ja kasvupalveluita tuottavat kolmannen sektorin toimijat ml. työllistämis- ja sosiaalisen kuntoutuksen palvelut.

Selvitys lisää järjestöjen itseymmärrystä omasta toiminnastaan ja antaa järjestöille eväitä tehdä omia ratkaisuja ja päätöksiä uudistuksen edetessä.

Toteutus

- Selvityshenkilöksi kutsutaan dosentti Sakari Möttönen
- Selvityksen hallinnoijana toimii KYT ry
- Selvityksen kustannukset katetaan mukaan lähtevien organisaatioiden osallistumismaksuilla. Suuruus suhteutetaan organisaation liikevaihtoon.
- Marraskuun 2018 aikana lähestytään laajasti kohdeorganisaatioita ja kysytään osallistumishalukkuutta sekä sitoutumista 7.12.2018 mennessä, yhteydenotot Raili Haakille
- Laaditaan tarvittavat sopimukset
- Selvitys käynnistyy vuoden 2019 alkupuolella. Tällöin laaditaan tarkempi toimintasuunnitelma ja aikataulu. Selvitykseen käytetään arviolta 1 kk:n työpanos
- Selvityksen toteutus kytkeytyy sote- ja maakuntauudistuksen aikatauluun ja etenemiseen